

Tellere

Innledning

JK-vipper egner seg godt til bruk i binærtellere.

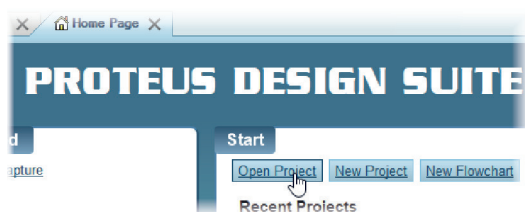
De to tilstandene HØY (1) og LA V (0) kan brukes til å representere en bit i et binærtall.

I en flanketrigget JK-vippe der begge inngangene er lagt høye, vil utgangen skifte tilstand for hver flanke på taktpulsen.

Åpne prosjekt

☐ Start Proteus.

☐ Klikk på Open Project.

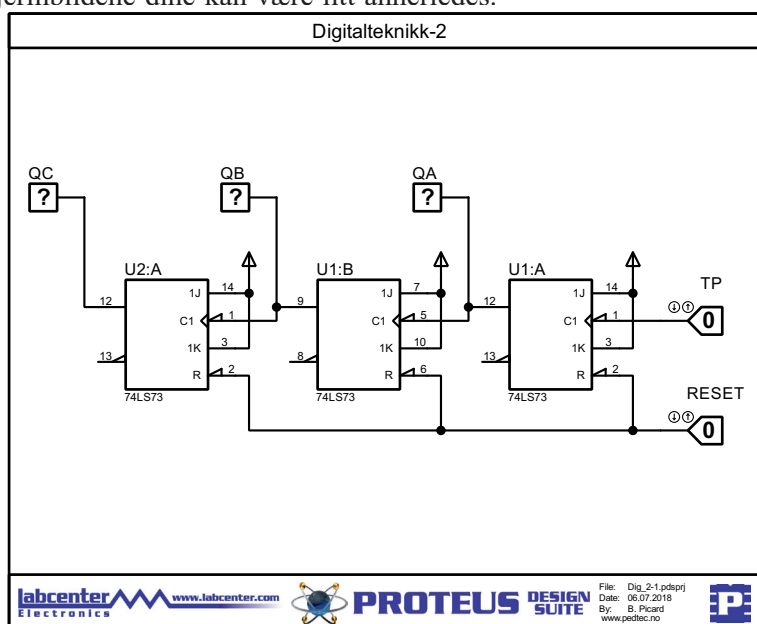

Asynkron oppoverteller

Animasjon

☐ Finn fila Dig_2-1 som du har lagret og dobbeltklikk på den.

Skjermbildene dine kan være litt annerledes.

Tellere	10 s	2018-08-19
Utført av		
Dato		
Godkjent av		

☐ Ting du skal utføre vil være merket med en firkant.

☒ Lag en hake i firkanten etter hvert som du går fram, så har du oversikt over hvor langt du er kommet.

Du kan fylle ut direkte i PDF-dokumentet der du ser gule felt.

Start animasjon

- Start animasjon ved å klikke på Play nede til venstre eller trykk på funksjonstasten på på tastaturet.
- Klikk gjentagende ganger på TP mens du observerer om utgangen QA–QC skifter nivå når TP går fra HØY til LAV eller fra LAV til HØY. Beskriv hva som skjer.

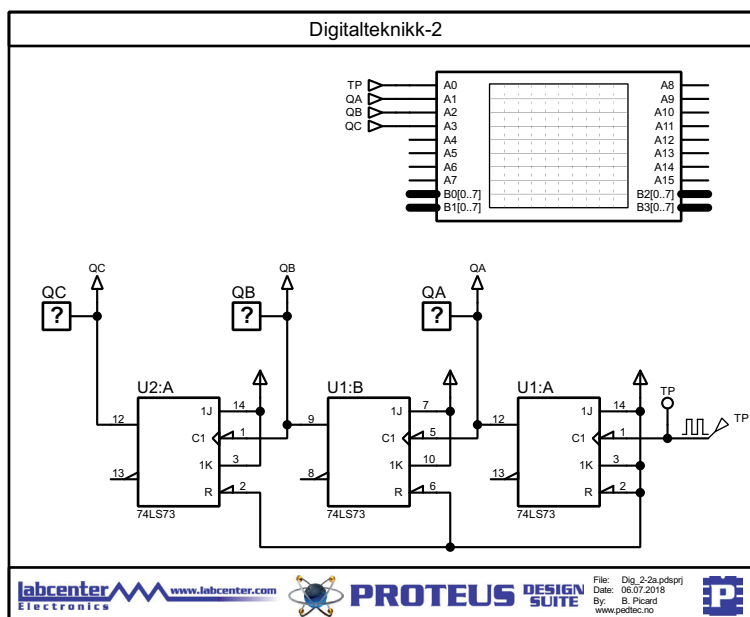

- Nullstill telleren ved å klikke på RESET.
- Før inn status på utgangene QA–QC i tabellen for hver klokkepulss.

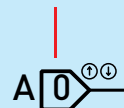
Måling med Logic Analyser

- Åpne Dig_2-2a.

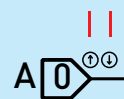

Betjening av Logic State

Du skifter mellom 0 og 1 på inn-gangssignalene ved å klikke i symbolet eller ...

... du kan klikke på pil opp eller pil ned.

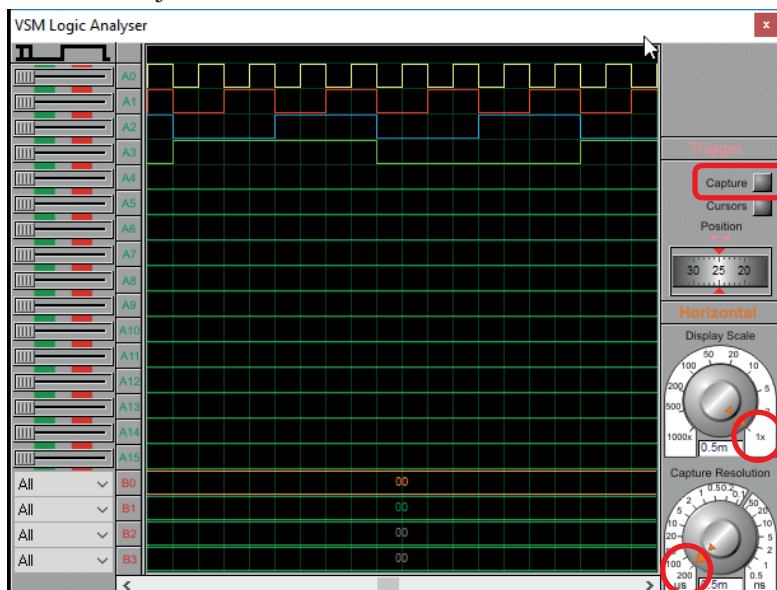

Asynkron oppverteller

QC	QB	QA	TP
			0
			1
			2
			3
			4
			5
			6
			7
			8

- Start animasjon.

- QA skifter nivå på fallende flanke av TP.
- QB skifter nivå på fallende flanke av QA.
- QC skifter nivå på fallende flanke av QB.

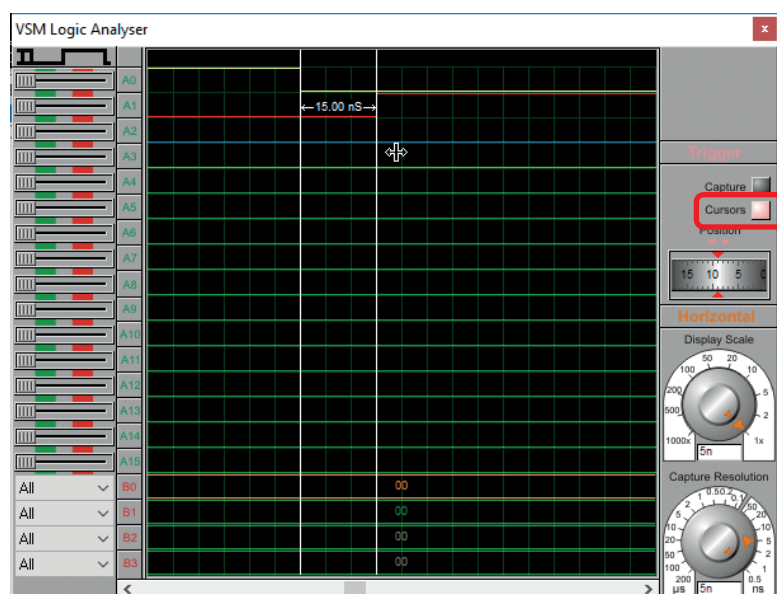
- Still inn knappene som vist og klikk på *Capture*.
Det kan ta litt tid før bildet kommer fram første gang!

Det kan ta litt tid før bildet kommer fram etter at du har klikket på *Capture*!

Gjennomløpstid

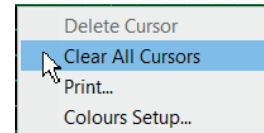
- Åpne Dig_2-2a-2, still inn knappene som vist og klikk på *Capture*.

- Klikk på *Cursors*.
- Klikk på bakflanken på A0 (TP), hold museknappen nede og dra pekeren til forflanken på A1 (QA) og slipp.
- Les av gjennomløpstiden.

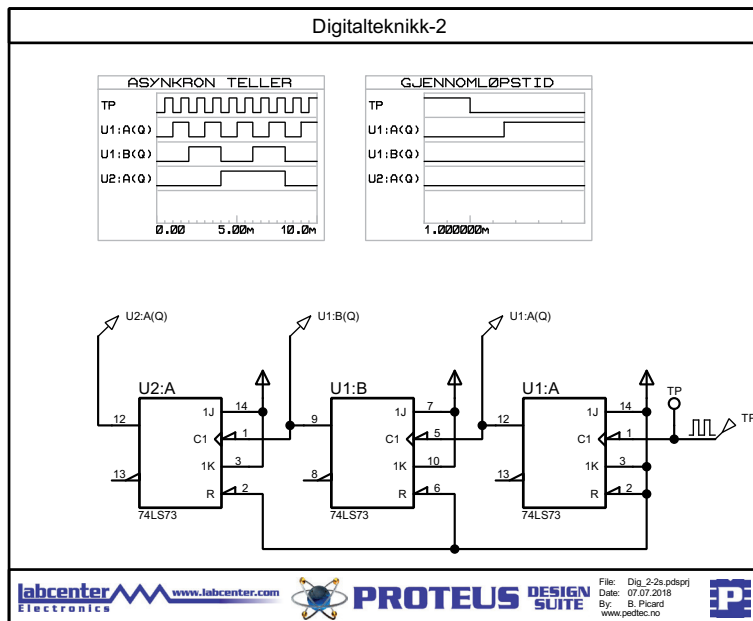
- ❑ Feiler det, høyreklikk i bildet og velg *Clear All Cursors* og prøv igjen!

$$t_{PLH} =$$

Måling i graf

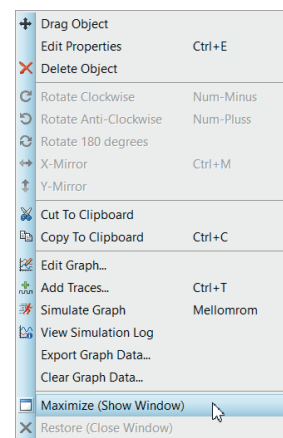
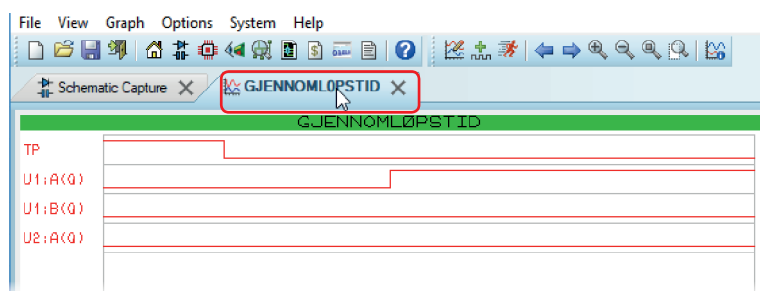
- ❑ Åpne Dig-2-2-s.

- ❑ I grafen til venstre ser du det samme mønsteret som på logikk-analysatoren.

- ❑ Klikk øverst i det grønne feltet på grafen til høyre for å maksimere den.

Alternativt kan du høyreklikke i grafen og velge *Maximize (Show Window)* i menyen som spretter opp. Se til høyre.

Grafen ligger nå under egen flik. Se over.

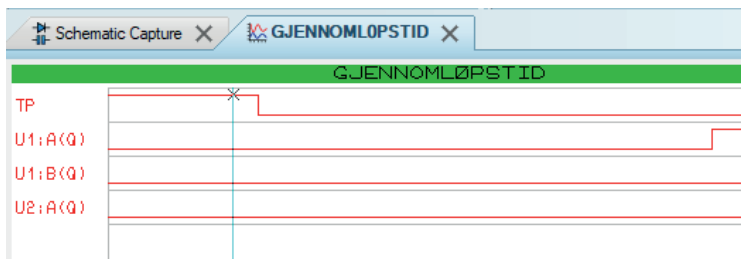
Cursor i graf

Du kan bruke to kursorer i grafen:

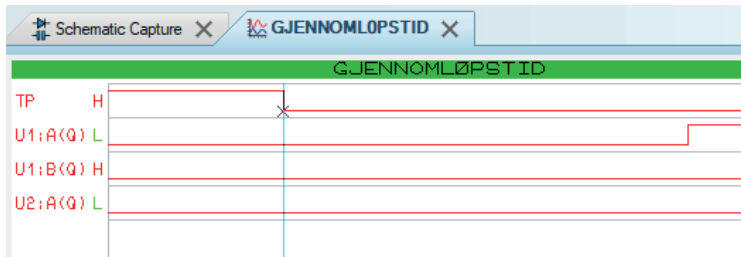
- Referanse kursor (rød)
- Kursor 2 (grønn)

- Hold tasten inne og klikk i nærheten av den negative flanken på TP i grafen.

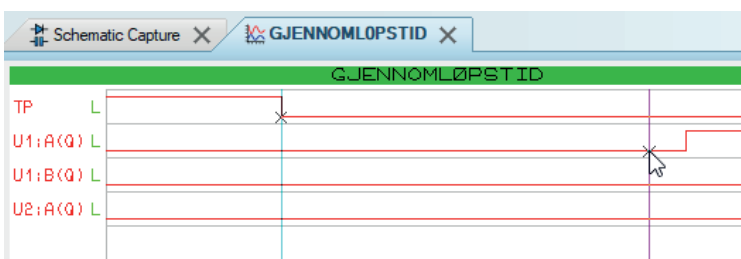

- Hold fortsatt inne og bruk piltastene til å bevege kursoren til den ligger på flanken.

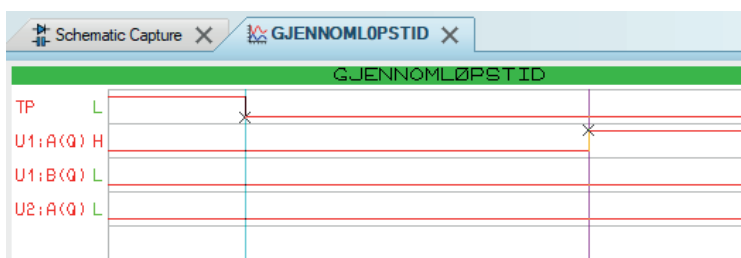

- Slipp .

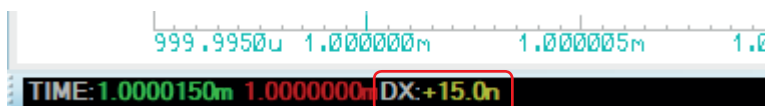
- Klikk i nærheten av den positive flanken på QA [U1:A(Q)].

- Bruk piltastene til å bevege kursoren til den ligger på flanken.

- Nede i venstre hjørnet kan du lese av avstanden mellom kursorene: DX = 15.0n (15,0 ns). Komma angis med (. = punktum)

Måling i grafer

Forstørre et område i grafen

For å utføre tidsmålinger i grafen kan det være nødvendig å forstørre området der vi ønsker å utføre målingen.

Framgangsmåten er :

Flytt pekeren litt over og litt til venstre for måleområdet. Hold skift-tasten og VM nede og beveg pekeren mot høyre og nedover til det blir ei ramme rundt måleobjektene. Slipp opp tastene. Det kan være nødvendig å gjenta dette til det blir en lesbar tidsforskjell mellom måleobjektene.

Markører

Hold Ctrl-tasten og VM nede og du får en rød markør i grafen. Beveg markøren til det punktet der målingen skal starte.

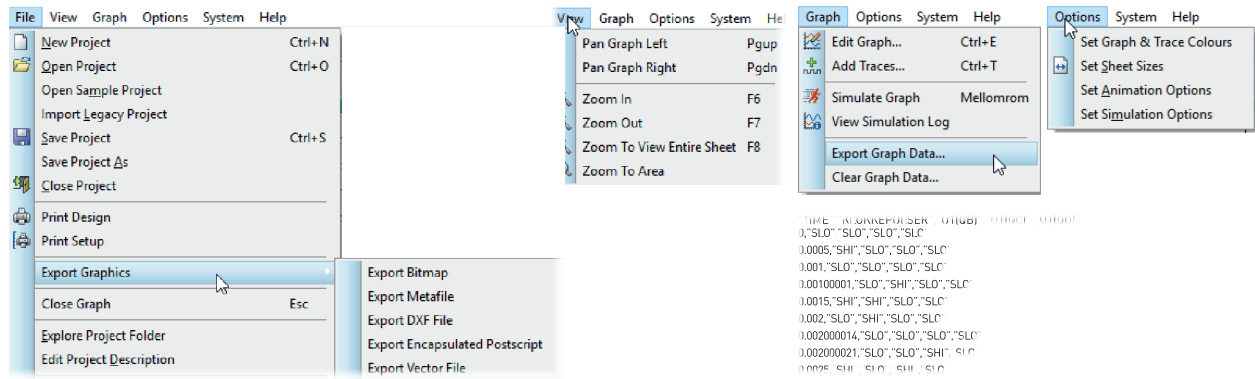
Slipp opp tastene.

Flytt pekeren mot slutten av måleområdet, hold VM nede og og du får en grønn markør i grafen. Beveg den grønne markøren til punktet der målingen skal slutte. Slipp VM.

I digitale grafer kan du lett treffe flankene med kursoren ved å bruke piltastene på tastaturet (høyre og venstre).

Klikk på DX-knappen og du kan lese tidsforskjellen mellom den røde og den grønne markøren der det står DELTA.

- Legg merke til at du har flere menyvalg for grafen.

Switching Characteristics

at $V_{CC} = 5V$ and $T_A = 25^\circ C$

Symbol	Parameter	From (Input) To (Output)	R _L = 2 kΩ				Units
			C _L = 15 pF		C _L = 50 pF		
			Min	Max	Min	Max	
f _{MAX}	Maximum Clock Frequency		30		25		MHz
t _{PHL}	Propagation Delay Time HIGH-to-LOW Level Output	Clear to Q		20		28	ns
t _{PLH}	Propagation Delay Time LOW-to-HIGH Level Output	Clear to $\overline{Q}$		20		24	ns
t _{PLH}	Propagation Delay Time LOW-to-HIGH Level Output	Clock to Q or $\overline{Q}$		20		24	ns

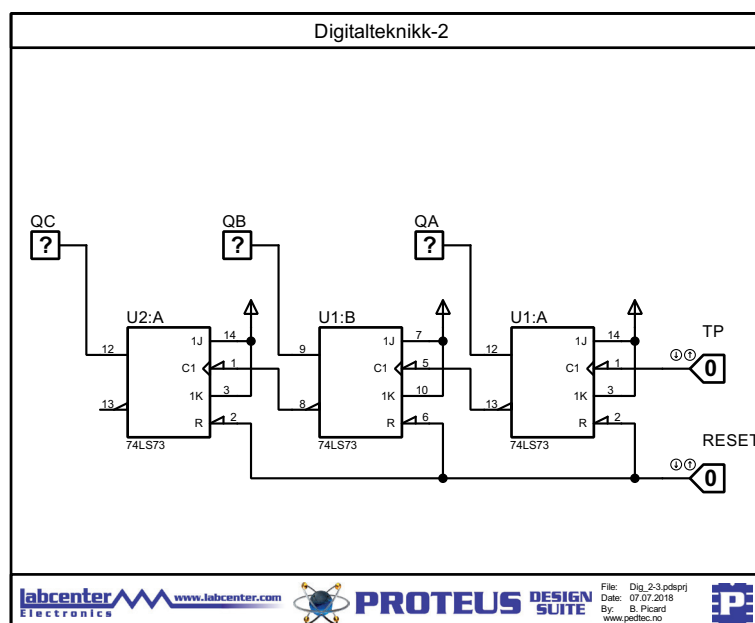
- Sammenlikne målte verdier med databladet og kommentér.

Asynkron nedoverteller

Animasjon

- Åpne Dig_2-3.

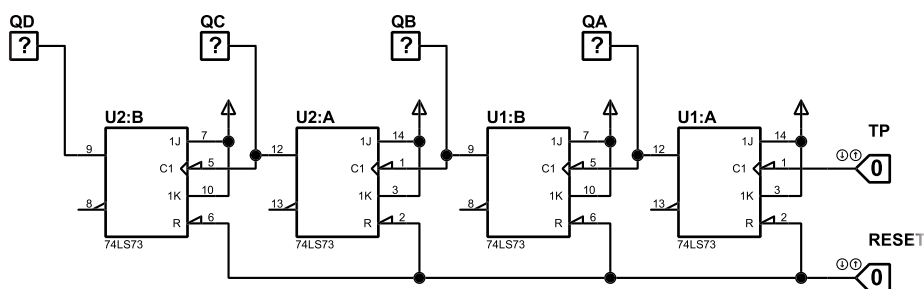
- ☐ Start animasjonen.
- ☐ Reset telleren og klokke fram etter tabellen til høyre. Før inn status på utgangene QA–QC i tabellen for hver klokkepulss.
- ☐ Hva skjer med tellesekvensen dersom $\overline{Q}$ -utgangene blir taktpuls til neste vippe?

Asynkron nedoverteller			
QC	QB	QA	TP
			0
			1
			2
			3
			4
			5
			6
			7
			8

Binærteller

Digitalteknikk-2

Binærteller				
QD	QC	QB	QA	TP
				0
				1
				2
				3
				4
				5
				6
				7
				8
				9
				10
				11
				12
				13
				14
				15

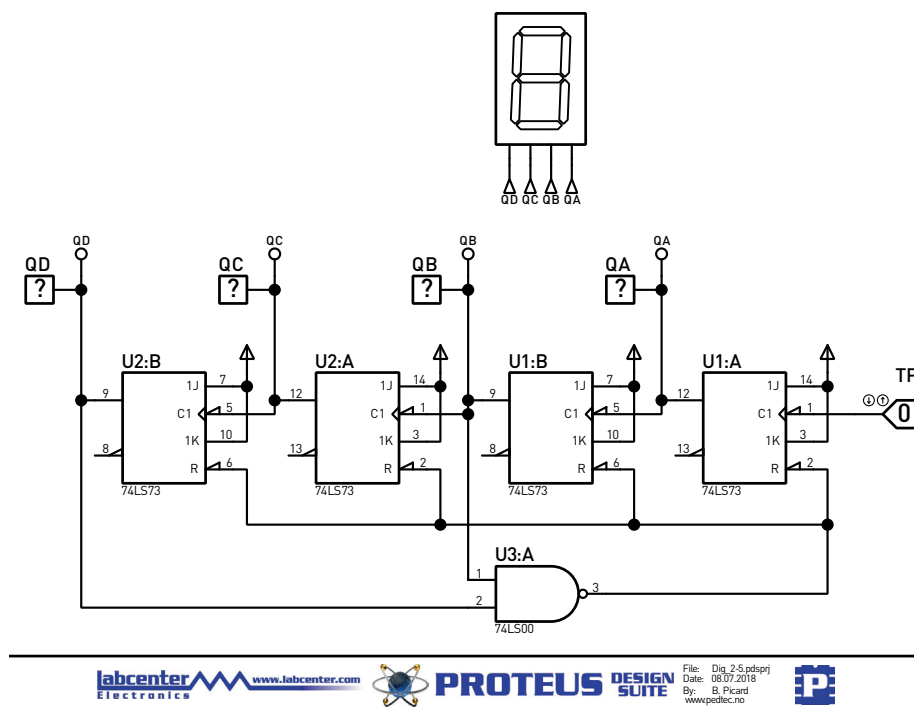
Animasjon

Fire bits binærteller

- ☐ Åpne fila Dig_2-4.
- ☐ Reset telleren og klokke fram etter tabellen til høyre. Før inn status på utgangene QA–QD i tabellen for hver klokkepulss.

Dekadeteller

Animasjon

- Åpne fila Fig_2-5.

Figuren viser binærtelleren fra forrige øving, men modifisert med et logisknettverk som gjør at kretsen blir en dekadeteller.

Tellesekvensen blir da:

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 for så å begynne på 0 igjen.

På figuren ser du et sjusegmentdisplay tilkopleet hver av utgangene for å lettere å kunne følge tellesekvensen.

- Start animasjonen.
- Klokk fram etter tabellen til høyre.
Før inn status på utgangene QA–QD i tabellen for hver klokkepul.

Dekadeteller				
QD	QC	QB	QA	TP
				0
				1
				2
				3
				4
				5
				6
				7
				8
				9
				10

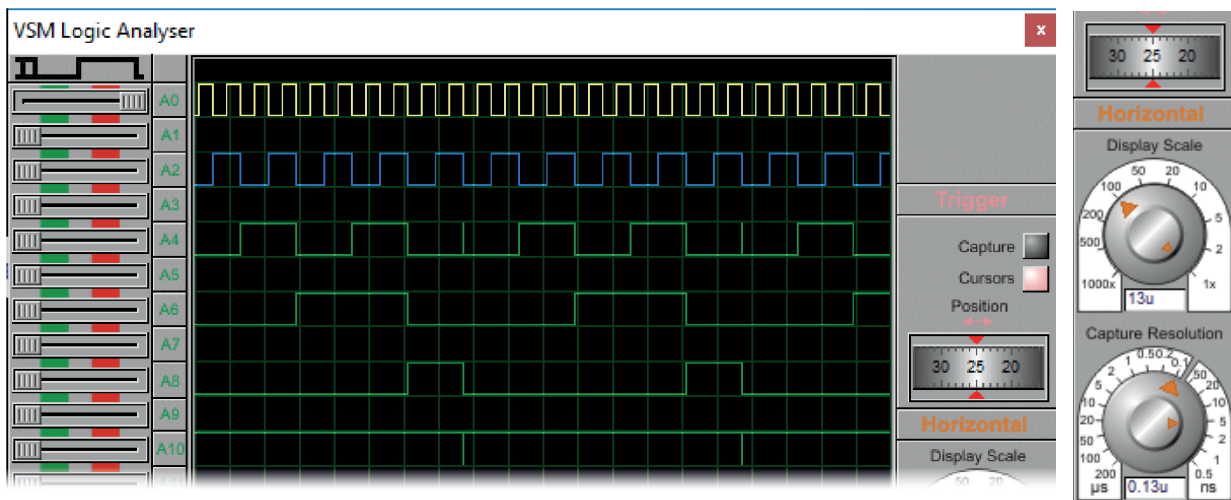
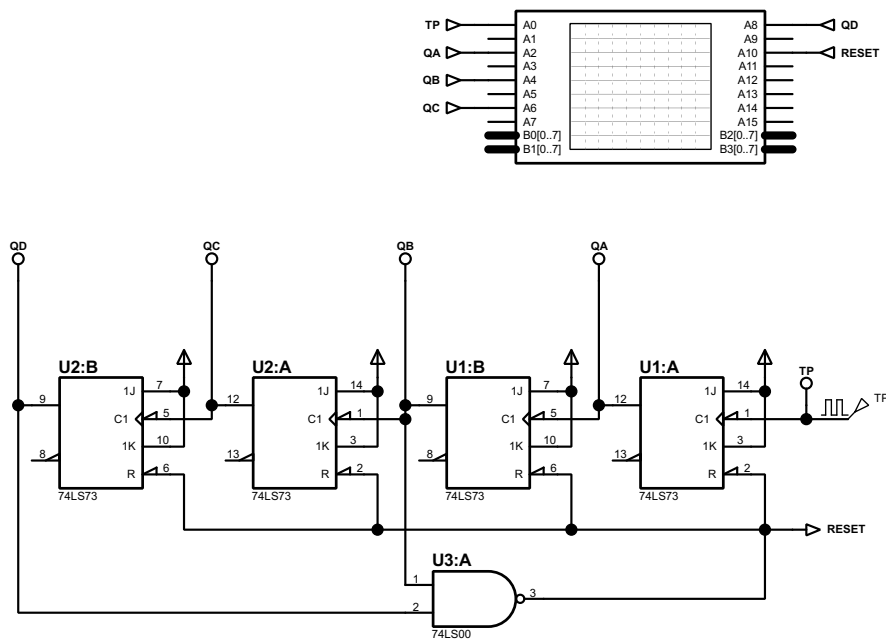
Animasjon med logikkanalysator

- Åpne fila Fig_2-5a, start animasjon og klikk på *CAPTURE*.
Se neste side.

Her er det satt inn en pulsgenerator som TP.
Videre er en logikkanalysator koplet til for å måle inn- og utgangssignaler.

Under skjemaet ser du simuleringsresultatet.

□ Forklar hvor det oppstår «GLITCH» på QB.

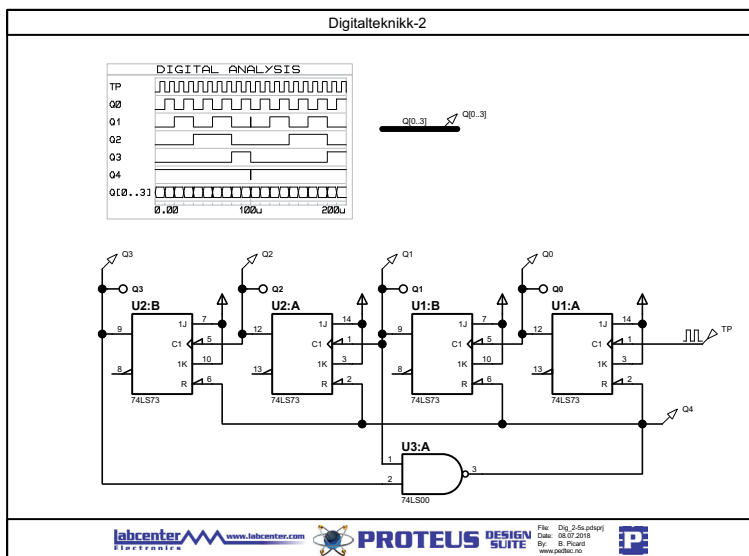

□ Åpne Dig_2-5s.

□ Trykk på mellomromstasten for å simulere.

